

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 224 (2508) szám.

Szombat

Nagyvárad, 1940 október 19

Az Anglia elleni légitámadások negyvenegyedik éjszakája

Német repülőgépek támadása egy nagyobb angol hajókaraván ellen. — Kétszáz német repülőgép támadta meg több hullámban az angol fővárost

Berlinből jelentik (NTI): Az angol fővárost csütörtökön mintegy kétszáz német repülőgép támadta meg több hullámban, bár az időjárás kevésbé volt kedvező. Az angolok vadászvédelme igen tartózkodó volt. Mégis több helyen kieroszakolták a németek az összecsapást. A légi csatában 17 angol gépet lelőttek. Egy német gép nem tért vissza.

Berlinből jelentik (NTI): Német bombázók péntekre virradó éjszaka is, az Anglia ellen folyó megtorló légitámadások negyvenegyedik éjszakáján, feltartóztatlan támadást hajtottak végre az angol főváros ellen. Állandóan újabb és újabb harci repülőgépkötelek állnak készen a támadásra.

A londoni tűzvészek tovább dühöngnek. Az angol vadászok csekély tevékenységet fejtenek ki. Csak néhány angol gép kísérelte meg, hogy szembeszálljon a német harci gépekkel. Az angol partok közelében néhány német repülőgép támadást intézett egy nagyobb angol hajókaraván ellen. Jóllehet, igen heves elhárító tűz fogadta őket, mégis sikerült szétszórniuk a karavánt. Egy angol búvárnaszádot egy nagyméretű bomba felbe találta.

Gyors iramban folyik London kiürítése.

Rómából jelentik: A *Popolo di Roma* Genfen át úgy értesül, hogy London kiürítése gyorsan folyik. Eddig egy millió ember hagyta el a fővárost. A kormány bizakodó állításai ellenére az ipari termelés csökken. Londoniak számítása szerint szeptember 5 óta 450 légi támadást éltek át és 500 órát. 45 napot és 21 napot és éjszakát töltöttek az évőhelyeken.

A lakosság ötvenhat százaléka költözött el London veszélyeztetett városrészeiből.

Stockholmból jelentik (NTI): MacDonal angol egészségügyminiszter csütörtökön rádióbeszédet mondott. Ennek során kijelentette, hogy eddig a lakosság 56 százaléka költözött el London ama városrészeiből, amelyeket különösen veszélyesnek tartottak.

Berlinből jelentik (NTI): Csütörtökön két ellenséges repülőgép: lelőttek ama kevés számú angol vadászrepülők közül, amelyek az Anglia elleni német támadások megakadályozására felszálltak. A német légi erő nem ezenvedett veszteséget.

Angol csatabajók, cirkálók, kereskedelmi és tartályhajók elsüllyesztéséről számol be az olasz és német hadijelentés.

Rómából jelentik (Stefani): Egy olasz torpedóvető repülőgépnek sikerült a „Liverpool” angol cirkálót megtorpedóznia. Az olasz lapok ezzel kapcsolatban kiemelik, hogy a repülőgép egyedül támadta meg az ellenséges tengeri erőket. Az angolok a Joni-tengeren lezajlott tengeri csatában szintén torpedóvető repülőgépeket vetettek harcba, de kevés eredménnyel, mert a repülőgépekről levett torpedók nagyrésze célját tévesztette. A „Liverpool” ellen in-

tézt támadáson kívül az olasz torpedóvető repülőgépek egy közepes tonnatartalmú ellenséges személyszállító hajó ellen is támadást intéztek s azt elsüllyesztették. Megtorpedóztak egy 10 ezer tonnás brit cirkálót és brit csatahajót is.

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság jelenti: Október 17-ről 18-ra virradó éjszaka német gyorsnaszádok Anglia délkeleti partjai ellen végrehajtott előretörésük során elsüllyesztettek két felfegyverzett ellenséges

kereskedelmi hajót és két tartályhajót, összesen 33 ezer tonnaúrtartalommal.

Az angol légi haderő hadakozásai volt szövetségesének nem katonai célpontjai ellen.

Berlinből jelentik: A véderő már közölte, hogy az angol légi haderő október 15-re virradó éjszaka megtámadta a volt francia szövetségesének nem katonai célpontjait. Le Havreben egy evangélikus templomot és több lakóházat elpusztítottak. A polgári lakosság köréből halálos áldozatokat is követelt a támadás. Sebesülés is történt. A Haarlem város ellen intézett bombatámadás során 36 holland polgári személy vesztette életét, 72 megsebesült. A nem katonai célok ellen intézett támadások 25 házat elpusztítottak, 156 lakóházat többé-kevésbé megrongáltak.

Leszállásra kényszerítettek Svédországban egy angol repülőgépet.

Stockholmból jelentik (Stefani): Egy angol felderítő repülőgépet, mely Észak-Svédország fellett alacsonyan szállt, a légvédelmi tűzéréség leszállásra kényszerített. A repülőgép személyzetét internálták.

Az angol légihaderő hiányai és fogyatékoságai

Hajtóanyaghiánnyal és rossz időjárás viszonyokkal kell megküzdeniük az angol pilótáknak. A túlrövid kiképzés hátrányos hatása

Berlinből jelentik (NTI): A szürkületben két német mentőrepülőgép megmentett néhányat azoknak az angol bombázóknak a legénységeiből, amelyeknek a csatornántúli támadó repüléseikből visszaterében benzinhány, géphiba, vagy a köd miatt le kellett szállniuk a tengerre és tömlőcsónakban a színén maradtak. Két pilóta megsebesült. A foglyul ejtett tisztak jelentéseiből kitűnik, hogy az angoloknak az utóbbi időben Angliába való hazatérés közben egy idő óta hajtóanyaghiánnyal és rossz időjárás viszonyokkal kellett megküzdeniük. A repülőgépeknek egyre nagyobb erőfeszítésükbe került a honi repülőterek elérése és többnyire már előbb kényszerleszállást kellett végezniük. Legtöbb esetben a partokat még tömlőcsónakjai sem tud-

tak elérni, sem szikratáviró segítségével nem tudtak támaszpontjukkal érintkezésbe lépni. A foglyul ejtett tisztak elbeszélése szerint csütörtökre virradó éjszaka rajtuk kívül még több angol repülőgép is elpusztult. Legtapasztaltabb az egyik pilótást, aki több évig mint őrmester szolgált az angol királyi légi haderőben és egy évvel ezelőtt léptették elő tisztté. Ez a pilóta tiszt azt a véleményét fejezte ki, hogy itt is a túlrövid kiképzési idő hátrányos hatása érezhető. Legalább száz repülőóra kell ahhoz, hogy a pilóta nagyarányú légi útra képes legyen. Ilyen nagy vállalkozáshoz nagy tapasztalat és körültekintés szükséges. Az éjszakai leszállások különösen veszélyesek, amikor Angliában ködös az idő.

A miniszterelnök jelenlétében kezdődött meg a visszatért keleti és erdélyi országrészek vezetőinek értekezlete

Az anyaországgal való minél gyorsabb összeolvastás az értekezlet célja

Kolozsvárról jelentik (MTI): Teleki Pál miniszterelnök péntekre értekezletet hívott össze, amelyre meghívta a visszatért erdélyi és keleti országrészek vezetőit. Az értekezletnek célja, hogy ezt az országrészt minél gyorsabban össze lehessen olvasztani az anyaországgal. Teleki miniszterelnök péntek reggel 8 óra 20 perckor érkezett meg Kolozsvárra. A pályaudvaron Beck Albert ezredes, városparancsnok, valamint Hlatky Endre és János Áron kormány megbízottak üdvözölték. A fogadó bizottságban megjelent Kelemen Béla dr. rendőrtörökfőkapitányhelyettes és sokan mások. Az üdvözlések után a miniszterelnök szállására hajta-

tott, ahonnan 10 órakor ment át a városházára összehívott értekezletre.

Szigorúan bizalmas jellegű az értekezlet.

Kolozsvár. Saját tudósítónk telefonjelentése. Mint tegnapi vezércikkünkben már megírtuk, az erdélyi vezetők értekezlete, tekintettel a szobanforgó nagyfontosságú kérdésekre: szigorúan bizalmas jellegű, úgyhogy a tárgyalások anyagáról eddig semmiféle hivatalos közlés nem történt. Délben mindössze annyit közöltek a sajtóval, hogy az értekezlet 10 órakor ült össze Teleki miniszterelnök elnöklése alatt. A tanácskozásokat délben fél 2 órakor félbeszakították s félhat órakor fogják folytatni.

Budapest 1546 ipari nagyüzemének 61 százaléka zsidó kézen van

Nyolcszázezer zsidó él a mai Magyarországon

Az „Esti Ujság” tegnapi száma érdekes kimutatást közöl a magyarországi zsidóság most kialakult gazdasági és néprajzi helyzetéről. Az Esti Ujság a kormány lapja s így kétszeres érdekeséggel bír most ez a kimutatás. A harmadik zsidótörvény előtt állunk. Ugy látszik, hogy a nagyfontosságú törvényt alaposan meg kell indokolni. De arra is enged utalni, hogy a készülő törvény drákói szigorúságu lesz. Az érdekes kimutatást teljes egészében közöljük:

Kelet-Magyarország és Észak-Erdély részeivel megnagyobbodott Magyarországon az 1930-as évi magyar, csehszlovák, illetve román népszámlálási adatok szerint 742.727 zsidó él.

Ha figyelembe vesszük, hogy bár a trianoni Magyarország területén a zsidóság száma csökkenő irányzatot mutat, de viszont számuk Kárpátalján, sőt az erdélyi területen is növekszik, úgy arra a megállapításra kell jutnunk, hogy a jelenlegi területen ebben az évben a zsidóság száma megközelíti a 800.000 lélekszámot. Magyarországon 13,5 millióra tehető lakosságának 5,9 százaléka zsidó.

A Felvidék és Kárpátalja visszacsatolásával az ország zsidó lakosságának száma nagyobb arányban emelkedett, mint amilyen arányban az ország egész lakosságának száma gyarapodott. Ugyanez a folyamat folytatódott a most visszakerült területeknél és a zsidóság magyarországi országos arányszámának lassu lemorzsolódását az északi és keleti részekben élő erős szaporodású zsidó tömegek jórészt behozták. Az 1910. évi és a mostani országos arányszám között a különbség mindössze héttized százalék, százalékban számítva a 30 évvel ezelőtti 6,6 százalék volt a zsidók száma

A visszatért erdélyi területre az egykori lakosság 43 százaléka, a zsidóság 76,8 százaléka esik

A békediktátummal Magyarországtól elszakított és Romániának ítélt 103.000 km² területen az 1930. évi román népszámlálás adatai szerint, — 192.833 zsidó élt. A második belvederei döntőbíráskodással visszacsatolt részekben, megfelelő átszámítás után 148.188 zsidót találunk. Amíg a trianoni békével Romániának ítélt összes népességnek csak 43%-a került vissza az anyaországba, addig az ottani zsidóságnak 76,8%-a él az újból magyarrá vált területen. A visszacsatolt erdélyi és keletmagyarországi területen 1930-ban megszámlált 2.388.909 lakos közül 148.188 volt zsidó, tehát az összes népesség 6,2%-a.

A most visszakapott 22 városban 79.468 zsidó él, tehát a visszakerült zsidóságnak 53,6 százaléka, jelezve, hogy az ipar és kereskedelem terén, valamint a szabadfoglalkozásuk körében a zsidóság a pozíciók többségét elfoglalta. Az utolsó magyar, az 1910. évi népszámlálás óta az erdélyi városokban abszolút és viszonyszámokban egyaránt erősen megnövekedett a zsidóság, 55.200-ról 79.500-ra, vagyis 15,8%-ról 17,3%-ra emelkedett.

Magyarország a keleti zsidóság vándorútjának első állomása volt

A kelet és nyugat határán fekvő Magyarország a múltban a keleti zsidóság vándorútjának, egyben nyugatosodásának első állomása volt. A török dúlást követő időkben a magyar kereskedelmi élet csak igen lassan tudott kibontakozni. A nemzet nem tudott oly régi hagyományokkal rendelkező, gazdag és öntudatos

kereskedői réteget nevelni, mint a nyugati országok. Magyarország helyzetét e tekintetben nem lehet más országhoz hasonlítani. Ugyanez a helyzet, sőt sok tekintetben még fokozottabb mértékben az ipar, de különösen a nagyipar terén. Átlagban a magyarországi zsidók arányszáma hatszorosa a nyugatinak. A társadalmi és gazdasági élet egysúlyának hatályosabb biztosításáról szóló 1938. évi XV. t.-c. érvényben maradt §-al és a zsidók közéleti és gazdasági területeinek korlátozásáról szóló 1939. évi t.-c. és annak végrehajtásáról szóló utasítás megalkotása óta a zsidóság helyzetében, európai és világviszonylatban is újabb nagy változások történtek. Magyarországot több mint 200 milliónyi olyan hatalmas népgyűrű veszi körül, amely a zsidóságot jogaiban korlátozta, illetve magából kiszorítani igyekszik. Egyedül határvédelmi intézkedések és rendszabályok, a tapasztalatok szerint, nem tudják megakadályozni a galicjai és általában a keleti zsidóság beszivárgását. Újabb beszűremlésekre mutató jelenségek merülnek fel. A zsidók kérdésének egyetlen környező országban sincs olyan jelentősége, mint nálunk, annyira mélyen hatalmasodtak el a magyar gazdasági életben.

Számok, amelyek mindennél többet mondanak

A megszállva tartott gazdasági és ipari pozíciók számáról és arányáról kapunk képet, ha a főváros kitűnő statisztikai hivatalának gazdag gyűjteményéből összeállítjuk a Budapesten levő ipari nagyüzemek adatait. figyelemmel a zsidóságra.

Az 1938. évről szóló adatok a következők:

	A fővárosban levő nagyüzemek száma				Az alkalmazottak száma:				Az évi termelés és összértéke pengőben:
	Tulajdonos vagy vezető	Ezek közül zsidó	A zsidók %	tisztviselő	művezető	munkás			
Bőr-, sörte-, szőr-, toll- és ruggyantaipar	44	44	29	66	464	27	3395	33.428.000	
Élelmiszeri és élvezeti cikkek gyártása	205	189	87	46	2845	237	14.959	377.480.000	
Fa- és csontipar	154	151	94	62	354	50	4505	27.867.000	
Fonó- és szövőipar	192	175	137	78	2051	404	23.505	183.525.000	
Gépgyártás	156	138	63	46	3770	436	29.101	185.145.000	
Kő-, agyag-, aszbeszt- és üvegipar	57	53	25	47	352	73	5096	22.774.000	
Papírosipar	83	77	52	68	488	42	3644	26.281.000	
Ruházati ipar	170	170	134	79	725	72	6885	57.805.000	
Szakszorosító és műipar	78	71	41	58	974	88	6430	45.815.000	
Vas- és fémipar	246	230	132	57	1736	186	16.836	117.672.000	
Vegyészeti ipar	161	147	89	61	2303	140	8862	141.017.000	
Összesen:	1546	1445	883	61	16.054	1755	120.218	1.218.809.000	

Megállapítható tehát, hogy a zsidóknak a főváros gazdasági életében való előretérése aránytalan, hiszen a zsidók legújabb országos arányszáma még mindig csak 5,9%, a főváros-

ban pedig a legutóbbi, 1939 őszén végrehajtott népszámlálás szerint 19,2%. A zsidóság hatalmi túlságra tett szert és valósággal gazdasági egyeduralmat gyakorol. Gazdasági szupremá-

cióját a keresztény tömegek rovására fejti ki és messzemenőleg átlépte azokat a kereteket, amelyek számaránya és belső értéke szerint megilletették volna a kereskedelmi, hitel- és ipari életben. Nem igaz, hogy a magyar ifjúságban nincs iniciatíva, kezdeményezési szellem, kockázatviselési akarat és képesség.

A magyar gazdasági élet vezetését olyan kezébe kell átadni, amelyek népi és szociális szellemben végérvényesen építő munkát. Az országot és fenntartó eszmevilágot képviselő rétegek nem mardahatnak minoritásban az ország fővárosának gazdasági életében!

Három iparág, amelyben a zsidóság nem éri el az abszolút-többséget

Táblázatos összeállításunk 1546 ipari nagyüzemet sorol fel 11-féle ipari csoportban. Egyes társaságok és tulajdonosok több ipari üzemmel is rendelkeznek, ezért kevesebb a tulajdonosok, vagy vezetők száma, mint a nagyüzemeké. A nagyüzemek 61%-a zsidó kézen van, a zsidó tulajdonosok és vezetők száma megközelíti a 2/3-ad arányt. Az adatok közé, megfelelő statisztikai adat hiányában, nem eresztjük mélyebbre a mérőönt, de azt meg kell állapítani, hogy az ipartelepek és nagyüzemek között aránytalanul tökéreesebbek és nagyobb kapacitásúak a zsidókézen levők, tehát a viszonyszámok csak mint a legalacsonyabb becslés arányai állhatják meg helyüket és semmiesetre sem tartalmaznak a zsidóságra nézve a szembeállítás kedvezőtlen értékmérőt.

Az előző esztendővel szemben a zsidó tulajdonosok és vezetők arányszáma mindössze 1 tized százalékkal csökkent...

A számok összevetése után láthatjuk, hogy a zsidók legerősebb elhatalmasodása a ruházati iparban történt és csak egy árnálalatt kisebb annak mértéke a fonó- és szövőiparban. Mindössze három olyan iparág van Budapesten: az élelmiszeri és élvezeti cikkek gyártása, a gépgyártás és a kő-, agyag-, aszbeszt- és üvegipar, amelyben a zsidó tulajdonosok nem érik el az abszolút többséget, de legkisebb arányuk: a 46% is csaknem két és félszeres budapesti arányszámuknak és csaknem nyolcszorosa az országos átlagnak.

Budapest lakosságának fele a nagyüzemekből él és ezekben a zsidó tisztviselői arányszáma 43,9 százalék

Annak előrebocsátása mellett, hogy a fővárosi nagyüzemek csak valamivel több, mint kétharmadát jelentik termelésben és alkalmazottak foglalkoztatásában az iparnak és a budapesti önálló iparosmesterek 29,8%-a zsidó, összegezzük az egész számvetést azzal az eredménnyel, hogy a zsidó tulajdonosok és vezetők arányszáma szerint a fővárosban lévő nagyüzemek évi termelésének összértékéből a zsidók részesedése 743.437.490 pengő, tehát egyetlen évben háromnegyed mililárd pengő értékű árut termeltek a zsidó kézen levő fővárosi ipari nagyüzemek. Ez a számvetés is tökéletlen, csak aránylagos az összes, hiszen a zsidó tulajdonosok és vezetők nagyobb tökéereje és ipari üzemeik nagyobb kapacitása úgy abszolút, mint viszonyszámokban csak növelné az itt kimutatott arányokat. A részvényesek és érdekeltégek felekezeti hovatartozandóságának szövevénye mindig tisztázatlan és statisztikai adatokkal egyelőre felderíthetetlen. 1546 fővárosi ipari nagyüzemben összesen 140.191 ember dolgozik, tehát a családtagokkal együtt számítva, bizvást állíthatjuk, hogy Budapest lakosságának fele az ipari nagyüzemekből él. Így bontakozik ki arányaiban a főváros elzsidósodott ipari élete. Itt a magyarázata annak, hogy az ipari tisztviselőknél 22.471 főnyi létszámából miért zsidó 9867, tehát 43%. Tekintsünk csak végig ezeken a kimutatásban közölt számokon: mennyi tisztviselő, művezető, munkás, napzámos és tanonc, mennyi mérnök és vállalkozó, termelő és fogyasztó, kisiparos és kiskereskedő van közvetlen függésben a zsidó tőkétől és annak milyen irányító ereje van a mindennapi kenyérért folyó küzdelemben és annak hatása hogyan munkál a lelkekben... Az ismert ha-

talmas haszonkulcs alapján, a tőkeakkumuláció révén minden évben egyre nőtt ez a befolyás a recepciós törvény óta.

Ennek a terjeszkedésnek csak a zsidótörvények tudtak véget vetni. Az I. és II. zsidótörvény visszavetette a zsidóságot és megnyitotta a lehetőséget a keresztény magyarságnak az iparban való érvényesülése előtt. Nehéz és fáradságos munka volt, amit az elmúlt években végeztünk s ennek eredményeit nem lehet eléggé értékelni. Ezek a számok azonban mindenél jobban bizonyítják, hogy újabb törvényes intézkedésekre van szükség, amelyek segítségével radikálisan és gyorsan keresztülvíhetjük az elkerülhetetlen változtatásokat. Ny. I.

Döntő események előjelének tekintik Serrano Suner külügyminiszterre történt kinevezését

Rómából jelentik: Serrano Suner spanyol belügyminiszternek külügyminiszterre történt kinevezése nagy megnyugvást keltett Rómában. A Messagero madridi tudósítója szerint a kinevezés döntő események előjele, melyeken keresztül Spanyolországnak I. kell érkeznie kitűzött céljaihoz.

Az angol sajtó Halifax külügyminiszter távozását követeli

Igy vélik elhárítani az angol-szovjet megegyezés akadályát

Londonból jelenti a belgrádi Politika: Az angol sajtó egyrésze ma reggel nagy támadó hadjáratot indított Halifax külügyminiszter ellen, távozását követelve. Állítólag maga Churchill vezeti a sajtóhadjáratot. A miniszterelnök azért szeretné Halifax távozását, hogy elhárítsa az angol-szovjet megegyezés akadályát. Az olasz lapok a kísérletet naívnak tartják.

Eden rá akarja venni Egyiptomot a hadbalépésre.

Kairóból jelentik: (Mai Nap.) Eden angol külügyminiszter kairói látogatását politikai körökben arra magyarázzák, hogy rá akarja venni Egyiptomot a hadbalépésre.

A német és az olasz nagykövetek hosszabb kihallgatáson voltak Molotovnál.

Moszkvából jelentik: (NTL.) Molotov szovjet külügyi népbiztos tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta a német és olasz nagyköveteket.

Félórás kihallgatáson fogadta Molotov a török követet.

Londonból jelentik: A Politika jelentése szerint Molotov szovjet külügyi népbiztos fogadta a török követet, akivel több mint fél órát tárgyalt.

Húsz kínai hadosztályt kerítették be a japánok

Tokióból jelentik: Különböző irányban előnyomuló három japán hadosztály szerdán délelőtt felvette egymással az érintkezést. Így teljessé lett a húsz kínai hadosztály bekerítése. A bekerítés ötnapos fokozott előnyomulás eredménye és háromszáz kilométeres arcvonalszakaszon történt.

A „Domei” szerint a kínai csapatok ötezer halottat hagytak hátra s egy hadosztály Hangcsautól keletre két mozsárágyút, nyolcvan géppuskát és ezer fegyvert zsákmányolt.

Kifutott Sanghájból az „Augusztá” nevű amerikai zászlós hajó.

Washingtonból jelentik: (NTL.) Az „Augusztá” nevű amerikai zászlós hajó péntek délelőtt kifutott Sanghájból. A hajó fedélzetére vett sanghái amerikai tartalékosok száma mintegy hatvanezer. Az „Augusztá” hetekkel előbb hagyta el Sanghajt, mint tervezték. Időközben folynak a tervszerű előkészületek a Kínában élő amerikaiak elszállítására.

Diadal

A KITÜNŐ MINŐSÉGŰ SZIVARKAPAPIR és HÜVELY

VÁLOGATOTT ANYAGOKBÓL GONDOS MAGYAR KEZEK MUNKÁJÁVAL KÉSZÜL!

ERDÉLYI TESTVÉREINKNEK IS EZT AJÁNLJUK!

GYÁRTJA A MAGYAR SZIVARKAPAPIR
ÉS SZIVARKAHÜVELYGYÁR R.T.
BUDAPEST, V. KER. VÁCI-ÚT 48/E.

Repülőbázisokat építenek a németek Orsova és Giurgiu vidékén

Ujból nagyszámú német katonaság érkezett Romániába

Belgrádból jelentik: (Mai Nap.) A Vremje jelentése szerint csütörtökön nagyszámú német tiszt, altiszt és segédszemélyzet érkezett Romániába. Orsova és Giurgiu vidékén bázisokat építenek. Tecucinál repülőiskolákat állítanak fel. A német katonai parancsnokok a bukaresti Ambassadeur-szállóban nyertek elhelyezést.

Intézkedés a Vaskapu biztonságáról.

Genjéből jelentik: (MTL.) Az United Press belgrádi jelentése szerint Jugoszláviában szigorú intézkedést hoztak, hogy a Dunán, különösen a Vaskapu környékén, megakadályozzák a rombolást.

Tengerészeti államtitkárrá nevezték ki Koslinskyt

Bukarestből jelentik: Gheorghe Koslinsky elmentengernagyot tengerészeti államtitkárrá nevezték ki.

Gazdasági természetű intézkedések Romániában.

Bukarestből jelentik: Törvényrendelettel elrendelték hogy azokat a nemzeti vagytonokat, amelyekbe az üzem leállt, vagy tulajdonosa elhagyta, az állam veszi kezelésbe és az üzem működését tovább vezetik. A tulajdonos a tiszta jövedelem 5 százalékát kapja meg.

Csak az angol követ és legszűkebb környezete marad Bukaresztben.

Istanbulból jelentik: A belgrádi Politika értesülése szerint tegnap nagyobb számú angol érke-

zett Istanbulba Romániából. Közöttük van a bukaresti angol követség repülőattaséja, a lapok tudósítói és műszaki tisztviselői, akik a román petróleumvállalatoknál voltak alkalmazásban. Bukarestben csak az angol követ és legszűkebb környezete marad.

Anglia lefoglalja az összes felügyelete alatt álló román hajókat.

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter szerint Anglia lefoglalja mindazokat a román hajókat, amely angol felügyelet alatt álló kikötőkben tartózkodnak. Utasították az angol hadihajókat, hogy minden román hajót, amely a nyílt tengeren található, angol kikötőbe kísérjenek.

Hans Otto Roth lemondott.

Bukarestből jelentik: (MTL.) Hans Otto Roth, a romániai német népcsoportnak a hatóságok mellé kirendelt képviselője lemondott. Helyébe Otto Liest került.

Romániában megkezdik a tengeralattjárók építését.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Értesítő.) A Vreme bukaresti jelentése szerint román tengerészeti körökben kijelentették, hogy Románia nagy gondot fordít a dunai flotta kiépítésére. Kiepitik és megerősítik a konstancai kikötőt is és megerősítik a feketengeri flottát. Jölinformált körök rámutatnak arra is, hogy Romániában megkezdik a tengeralattjárók építését.

Hász István táborig püspök megáldotta a katonakórház kápolnáját

Nagyvárad. Saját tud. Már megírtuk, hogy Hász István táborig püspök Nagyváradra jön, hogy itt megáldja a honvéd csapatkórház újjáalakított kápolnáját és ünnepélyes szentmisét mond a nagyvárad helyőrség tisztjei és legénysége számára.

Hász István táborig püspök esütörtökön este érkezett meg Nagyváradra. Az állomáson az egyház részéről dr. Lestyán Endre prelátus-kanonok fogadta. A honvédség részéről Felkl Jenő tábornok, állomásparancsnok, dr. Tarján Jenő ezredorvos, a helybeli egészségügyi oszlop parancsnoka, dr. Tamássy Lajos főhadnagy, dr. Albert István táborig lelkész és a helyőrség csapatainak tiszti küldöttségei fogadták. Megjelentek az állomáson a helybeli katolikus középiskolák növendékei is. Cseh Ica, a Szent Vince intézet elemi iskolás növendéke kedves kis köszöntővel üdvözölte az érkező főpásztort, aki hosszasan elbeszélgetett a köréje seregülő kis iskolásokkal. Azután a püspöki palotába ment, ahol tisztelére estebédet adtak.

A katonakórház házikápolnájának a megáldása pénteken reggel ment végbe meghatóan ünnepélyes keretek között. Az izlésesen feldíszített kis kápolnában ott láttuk Felkl Jenő és Bittó Dezső tábornokokat, Gresinszky Antal nagyprépostot, Lestyán Endre és Imrik S. Zoltán prelátus kanonokokat, valamint nagyszámú meghívott vendéget. A kápolna megáldása után dr. Albert István, a kórház táborig lelkésze üdvözölte a táborig püspököt. Beszédében köszönetet mondott azoknak, akik a romá-

nok által kifosztott és megvalóított kápolna újjáépítésében munkájukkal és adományaikkal résztvettek. Elsősorban említette dr. Tarján ezredorvost, az egészségügyi oszlop parancsnokát, aki a kápolna újjáépítésének a kezdeményezője és irányítója volt dr. Tamássy Lajos főhadnaggyal együtt. Köszönetet mondott Gálffy Sándor plébánosnak, a Szent Ferenc-rendi nővéreknek, a Szent Vince, Immaculata és Notre Dame de Sion zárdáknak, valamint a Premonstratenseknek és mindazoknak, akik adományaikkal lehetővé tették ezt a mai ünnepet. Megköszönte Mikes Ödön festőművésznek, hogy a megválasztott oltárképet helyreállította. Köszönetet mondott Fekete Ica és Hesz Mária úrlányoknak, akik magukra vállalták a gyűjtés nehéz munkáját, azután Petrovics János mázolómesternek, aki 1914-ben ebből a kórházból indult a harctérre és most ingyenes munkájával róttá le háláját, továbbá Pálffy festőnek, aki buzgó munkájával igyekezett minél szebbé tenni a kis kápolnát.

Szentmise alatt a Szent Vince intézet énekara énekelt Schmelzer Béla énektanár vezényletével.

Délben egy órakor a kórház tisztikara díszestel adott a táborig püspök tisztelére, amelyen meghívott előkelő vendégek vettek részt.

Hász István táborig püspök szombaton délelőtti ünnepélyes szentmisét celebrál a helyőrség tisztikarának és legénységének, majd 11 órakor visszautazik Budapestre.

Első nagyváradai őskeresztény

Iskolák, egyesületek, tűzizománc jelvényeiket, tábláikat és bélyegzőiket itt szerezzék be

Bombázni fogják a japánok a burmai út

A burmai út megnyitásával megindult az angol és amerikai áruk beözönlése Kinába

Rómából jelentik (MTI): A reggeli olasz lapok hírt adnak a burmai út megnyitásáról. A *Popolo di Roma* a burmai Lastioból jelenti, hogy éjjel után hét perccel haladt át az első, határon. Negyedórával később ezt a kocsi utabak követték. A kínai hatóságok ebédet adtak háromszáz tehergépkocsivezetőnek. A Kinába amerikai és angol árukat szállító gépkocsikat és más nyersanyagokat is visznek.

A burmai út megnyitásánál is nagyobb felháborodást keltett Japánban az a körülmény, hogy az angolok Hongkongon át ismét megkezdtek Ceangkaisek számára a szállítást. A hongkongi szállítás felfüggesztése érdekében Japán és Anglia között úgynevezett barátságos megegyezés jött létre, mely nem jár le. Az angolok tehát igen nagy rosszakarattal tesz-

nek tanuságot ezzel az eljárással.

Csuda, japán vezérkari adjutáns, tengerészeti attasé közölte a sajtóval, hogy ha megfelelő időjárás lesz, a japánok a burmai út bombázni fogják. Hongkong bombázására — úgy mond — nem hiszi, hogy sor kerülne. Az attasé Hongkongot rohadt almához hasonlította, mely magától is leesik a fárról.

Kínai részről nyert értesülés szerint Kína mindent meg fog tenni az út biztosítására.

A francia-japán egyezmény végrehajtása.

Vichytől jelentik: Hanoi-ból jelentik, hogy a szeptember 22-iki francia-japán egyezmény végrehajtása folyamatban van. A japánok a szerződés értelmében Tonkingban hatezer főnyi helyőrséget tarthatnak. A városban továbbá átvonulhat a japán kvangsi hadsereg 12 ezer főnyi hadosztálya is.

Rövidesen rendeződik a cukorellátás ügye

Nagyvárad. Saját tud. A cukor kérdése egyre több gondot okoz a város közönségének. Mint ahogy ez a fontos háztartási cikk beszerzése nagy nehézségekkel jár, érthető, ha Várad közönsége állandóan ostromolja a városi cukorellátó hivatalt, feleslegesen zavarva ezzel a tisztviselők munkáját. A közönség tájékoztatása szempontjából kérdést intéztünk a városi cukorellátó hivatalhoz s a következő értesüléseket szereztük:

Cukorjegyek — mint ez már köztudomású — nem lesznek s így cukrot, míg a cukorellátás rendeződik, csak azoknak a betegeknek, vagy egyéb indokolt igénylőknek szolgáltatnak ki, akik jogosultságukat a városi tisztviselői hivattal igazolják. Egyébként a hivatal most állítja össze a számszerint jelentkező igénylők névsorát s ezt a névsort utcák szerint csoportosítva átadják a körzellebe tartozó kereskedőknek, kik aztán névszerint szolgáltatják ki az árusításra kiosztott cukrot.

Minden remény megvan arra, hogy a cukorhiány rövidesen megszűnik, mert a cukor szállítmány útban van s az elosztás nehézségei is rendezve vannak kerületenként.

3189 sz. 1940.

Felhívás

Felhívunk azon méhészeket, akik jelenleg méh családokkal rendelkeznek, írásban adják be igényüket a városháza II. em. 20-as számú szobába, hogy a családjaik részére a téli szükséglet-höz elegendő cukrot kaphassanak.

Nagyvárad, 1940 október 17.

Vitéz Rajnay Károly, s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Rendelet az 1940 szeptember elseje után nyitott üzletek, műhelyek, vagy kiadott iparrendelvények bejelentésére

A m. kir. nagyvárad városi katonai parancsnokság 35470/1940. közigazg. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazon adófizetőket, akik 1940 szeptember 1. után üzlet vagy műhelyhelyiséget nyitottak, vagy iparrendelvényt váltottak, hogy folyó év október 30-ig a városi iktatóhivatal utján és a városi adóhivatalhoz címzett beadványban kérjék az esedékes városi adók és illetékek kirovását.

A beadvány a következő adatokat tartalmazza:

Az adófizető neve: utca szám. Lakása: utca szám. Az üzlet, műhely, vagy az iparüzés helye: utca szám. A megnyitás ideje 1940 év hónap nap. Évi nyersházbér pengő fillér. Van-e cégtáblája?

az adófizető aláírása.

Figyelmeztetek minden érdekelt adófizetőt, hogy jelen felhívásnak a megadott határidő feltétlenül eleget tegyen, mert ennek elmulasztása esetén városi adójuk hivatalból lesz megállapítva.

Nagyvárad, 1940. október 14.

Vitéz Rajnay Károly, s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Pályázat tanítói állásra

A kolozsvári római katolikus Szent Mihály Egyházközség Iskolaszéke pályázatot hirdet egy férfi tanítói állásra.

A megválasztott tanító kötelessége a hét osztályú elemi fiúiskolánál a kijelölendő osztály tanítása; gyermekkoros és felnőtté énekkarának vezetése; szülői értekezletek tartása s általában mindaz, amit az Iskolaszék a tanítás és nevelés érdekében kijelöl.

Előnyben részesülnek azok, kik kitűnő katonai oklevéllel és gyakorlattal rendelkeznek.

Okmányokkal felszerelt pályázati kéresek a Római Katolikus Iskolaszék Elnökségéhez (Kolozsvár, Mátyás király-tér 14.) 1940. október 27-ig adhatók be.

Az állás megválasztás és kinevezés után rögtön elfoglalandó.

Becsülettel!

Látogatás a Nemzeti Munkaközpont székházában, ahol magyar szóval, magyar szível folyik a magyar munkásnak a nemzeti gondolathoz való visszatérítése

— Árvay Árpád, országgyűlési képviselő beszámolója —

Budapest, október hó.

Nálunk az erdélyi részeken még a legtájékozottabbak sem tudtak róla, hogy ilyesmi is létezik. Ugy szoktuk meg évtizedeken keresztül, hogy a magyar munkás nem magyar, hanem nemzetközi, aki különféle „izmusok” csalóka ábrándjainak szárnyain száll egyre messzebb a magyar nemzet testétől. Az áldott, jólelkű, hiezekény és temperamentumos magyar munkás évtizedeken át csak arra volt jó, hogy külföldről becsempészett, bomlasztó mérgeket bódítsák el és nemzetközivé tétele által kiemeljék a magyarság bölcsőjéből.

Csak kevesen voltak olyanok, akik hittek a magyar munkásban. Az ilyen hívő-rejongók figyelő szemmel lesték a trianoni nagy sorsfordulás után a magyar munkás utait és különösen a kisebbségi élet embertelen nyomása alatt örömmel látták felparázani hova-tovább a magyar munkás szunnyadó nem-

zeti öntudatát. Az erdélyi részeken azonban intézményesen nem sokat lehetett tenni a munkásnak a nemzeti közösségbe való visszatérítése érdekében. Magyarpárti és népközösségi gyűléseken gyakran elhangzottak hívó szavak és a testvéri kéz szerető bizalommal lendült a távolabb álló munkástestvér felé. Ez azonban — valljuk be — kevés eredménnyel járt. Legtöbbnyire látszólagosan csak egyoldalú szerelem volt. A munkás gyanakodását nem lehetett szép szavakkal vagy gesztusokkal teljesen elaltatni, kézzelfogható és élő szövet pedig a magyar munkásság összefogására a román policajrend miatt alkotni nem lehetett. Az erdélyi munkásügy tehát megoldatlanul maradt és jobb időken várta nemzeti szempontból való kedvező megoldását. Lélekben a magyar munkás visszatért ugyan a nemzeti gondolathoz, de láthatóan szervezettel nem csatlakozhatott vissza az édes, magyar nemzetközösséghez.

„Kezet nyujtok a magyar munkásnak”

Trianon első tizenöt esztendejében az anyaországban sem volt sokkal rózsásabb a helyzet. A magyar nemzet nem találta meg a magyar munkást, a munkás pedig nem találta meg önmagát. Ebben talán mindkét fél egyformán hibás volt. Még nyomoztatók kísértettek a múlt emlékei és a nemzeti gondolat is lassan kezdett virradni Európában. De Olaszország és később Német Birodalom lendítő példája elhatározó lökést adott a magyar munkáskérdésnek is.

1932-ben néhai Gömbös Gyula egyik beszédében napirendre tűzte a magyar munkásság ügyét is.

— Kezet nyujtok a magyar munkásnak, hogy a jövőben együtt meneteljünk! — mondta akkor Gömbös és szavait tettekkel is igazolni akarta. A munkáskérdés tanulmányozására és a nemzeti munkásmozgalom megindítására Gömbös meghitt munkatársa, vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő kapott megbízást. És az egyik budapesti bérpalota egyik dísztelen kicsi szobájából megindult a magyar nemzeti munkásmozgalom...

Felfelé ivelő grafikonok

A MOVE volt egyelőre a cégér, amelynek körülménye alatt tapogatózva és igen szerény körülmények között megindult a munkásság szervezése. 1933-ban ez a szervezés mindössze annyit jelentett, hogy a mozgalomba 103 munkást sikerült bekapcsolni. Egy nyolcmillió országban félelmetesen kicsiny szám ez, de annál nagyobb volt az erő és lelkesedés, amely mögötte állott. Szívós, kemény küzdelemre és munkára volt szükség, hogy a gondolat élő valósággá, mozgó, teremtő szervezetté váljék.

Most itt állunk ezekben a hatalmas grafikonokkal, amik a hét év alatt elért eredményeket mutatják. Mint a láztábla nyugtalan vonala, úgy kúsznak mind magasabbra és magasabbra a színes ceruzaoszlopok, melyek a taglétszám állandó emelkedését jelzik.

1936-ban 7000 ember, 1937-ben 13.000 1938-ban 23.000, 1939-ben 45.000 a taglétszám!

1940-ben pedig minden eddiginél nagyobb lendülettel kúszik feljebb a munka lázának higánya a Nemzeti Munkaközpont hőmérőjén. Januárban már 47.470 embere van NMK-nak, augusztusban, tehát hét hónap múlva ez a szám 57.698 főre szökik és most októberben már a 65.000 körül tart.

De nemcsak a taglétszám grafikonja, hanem a bekapcsolt szakmák mutatója is ugyanazt a lázas fejlődést igazolja. Ma már huszonhárom különböző szakma létkötése kapcsolódott bele NMK. vérkeringésébe. Építőipari, élelmezési, faipari, közlekedési, közüzemi, textilipari, vas- és fémipari, bányászati, borbélyipari, malomipari, mezőgazdasági stb. iparágak mind itt vannak már: éppítho, a magyar nemzeti munka csarnokában. Külön érdekesség, hogy a magyar muzsikuscigányok is felismerték a szervezkedés nagy jelentőségét és „nemzeti nép-

zenészek csoportja” címén szintén beléptek a Nemzeti Munkaközpontba. Ennek a maga nemében igen érdekes csoportnak a tagjai közt ott szerepelnek a budapesti kávéházak dédelgetett primásai épügy, mint a többi kevésbé ismert nemzeti népzenező nagyság.

Édes-bús árvalányhaj leng egy üllői-uti bérkaszárnnyában

Kívülről semmi sem hirdeti, hogy az Üllői-út 19. sz. házában bent milyen teremtő munka folyik. De ha a látogató az udvarra belép, szempillantás alatt foglyává válik ennek a mozgalomnak. A bérkaszárnny egyébként rideg levegőjét varázsosan megváltoztatja az érzékszervi remek, ami az udvaron fogadja a látogatót. Óriási eleven-zöld betűk hirdetik:

NMK
Becsülettel!

Igen ez a jelszó. *becsülettel!* Nem valami ködös mieztikum, hanem egyetlen oly szó, aminek hallatára büszkeség, kötelességtudás és lelkesedés járja át minden magyar ember szívét.

Az ajtónál karlendítéssel köszöntenek: *Becsülettel!* Szürke, fekete színű formaruhában, szürke puha kalapban, mellette lengő, édes-bús árvalányhajjal áll előttünk az újjászületett magyar munkás egyik szép példánya. Szemében büszke, öntudatos öröm tüze gyúl, amikor a bennünket vezető vitéz

Jövünk Erdélybe is!

Szemben ülök tudományos grafikonokkal és emlékek tömegével teli dolgozószobájában vitéz Marton Bélával, ennek az áldásos szervezetnek a mozgatójával. Ő az elnök itt, de voltaképpen apja és testvére mindenkinek. Hit és szeretet csillog szeméből, amikor a magyar „munkás” szót kiejti. Azt mondja:

— Már megvan a szervezési tervünk Erdélyre is. Érezzük, hogy magyar munkások tízezrei várnak ott bennünket. A Fővezérség szeretettel támogatja munkánkat és így rövidesen módunkban lesz hivatalosan is magunkhoz ölelni az erdélyi és keleti részi magyar munkásságot.

Ugy érzem, erre a pillanatra testvéri vágya-

Belvárosi Filmszínházban

2 órai harsogó nevetés
Turay Ida, Rózsahegyi, Vaszary,
Tompa Pufi és Latabár filmbohozata

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőibe
erdélyi testvéreinket
szeretettel várjuk.
Olcsó téli átalánykurák.
Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-tér 3

Marton Béla elnök szeretettel bemutatja és így szól:

— Ezekkel a drága fiúkkal hoztam én létre a magyar munkások nemzeti szövetségét. Együtt jártuk be fél Európát, hogy helyszínen tanulmányozzuk a külföldi munkások helyzetét és amit odakint jának találtunk, hazahoztuk és a magyar munkásság közkinésévé tegyük...

Az élő és dolgozó szervezet

Ahogy végigjárjuk a nagy épület irodahelyiségeit, egyre közelebb jutunk a Nemzeti Munkaközpont célkitűzéseinek és szervezetének ismeretéhez. A magyar munkásoknak ez a tisztán nemzeti szervezete felépítésében gyökeresen különbözik minden eddigi munkásszervezettől. Nem tartozik semmiféle párthoz vagy frakcióhoz. Önállóan és önmagában képviseli országos és vidéki szervezetei útján helyi viszonylatokban is a magyar munkásság egyetemes érdekeit.

A munka maga kétirányú: *elsősorban a szakmai érdekképviselet*, másodsorban pedig *a szabadidő-szervezet munkája*. A szakmai érdekeket a központban országos szakmai ügyosztály intézi minden egyes szakmában, amely állandó és közvetlen összeköttetést tart fent az illetékes minisztériumokkal. Így sikerül biztosítani, hogy minden szakmai kérdés, óhaj vagy érelem gyorsan a hivatott kormánytényezők tudomására jusson és megfelelő törvényes elintézkedést nyerjen. A NMK megbízottai mindenütt résztvesznek a munkabérek megállapító és ellenőrző bizottságokban és határozottan képviselik a munkásság érdekeit.

A munkásjóléti küzdelem így szebbnél-szebb eredményeket hoz. Elvezetett ahhoz, hogy a kormányrendeletet adott ki a legkisebb munkabérek megállapításáról, megteremtette a családi munkabérek üdvös rendszerét, bevezette a 49, illetve 44 órás munkahetet és számtalan, más, a munkaviszonyt és a munkáskérdéseket szabályozó rendelet kiadását szorgalmazta ki.

A szabadidő-szervezet áldásos tevékenységét meg épen lehetetlenség egy rövid újságcikk keretében felsorolni. A Nemzeti Munkaközpont vezetőségének gondja van arra, hogy a munkás helyes továbbképzést, kulturális tanítást és szórakozást kapjon. Előadássorozatokat, ének- és zenekarok, pályaválasztási és elhelyezkedési tanácsadó, tehetségkutató, testgyakorlás, táncanfolyamok, gyermekeknek mesedélutánok, üdítő és tanító utazások megszervezése, népszerű tudományos és művészeti előadások, kiállítások, bemutatók és ki tudná tovább folytatni a gazdag munkatervet, amivel a NMK a magyar munkás életét szebbé és emberibbé óhajta tenni!

kozással vár az eddig senkifia volt, csatlótrészi magyar munkás is...

„Nem elég hirdetni a hazafiságot, hanem azt tettekkel szolgálni is kell!” — olvasom távozóban a falrafestett jelmundatot.

Huszonkét éven át, a kisebbségi sors igájában mindig ugyanezt vallottuk és tekintettük életünk alapkövéül. Ez a gondolat az egyedüli és legerősebb találkozási pont kell, hogy legyen a jövőben is a visszacsatolt és az anyaországbeli magyar közös sorsvállalásában és küzdelemben.

A mi magyar munkásunk, éppígy mint társadalmunk többi rétege is kész vállalni ezt a férfiasan hangzó jelszót:

Becsülettel!

Férjet keresek

Új híradó a legaktuálisabb eseményekkel.
Potkép. Jegyelővét.

„Németország és Olaszország többel és tökéletesebbel pótolja mindazt, ami most rombadőlt”

A német birodalmi gazdasági miniszter estélye Piccardi
olasz külkereskedelmi miniszter tiszteletére

Berlinből jelentik: Funk németbirodalmi gazdasági miniszter, a németbirodalmi bank elnöke, csütörtök este a Kaiserhof-szállóban fogadást rendezett Riccardi olasz külkereskedelmi miniszter tiszteletére, aki pénteken utazik el Berlinből. Az üdvözlésekre válaszolva Riccardi először megköszönte az iránta tanúsított meleg vendégszeretetet, majd elmondotta, hogy a német miniszterrel folytatott megbeszélései során teljesen egységes nézőpontra jutottak valamennyi kérdésben. Sokat vár a két ország vezetőférfiainak gyakori találko-

zásától. Németországi és Olaszországi meggyőződésében és gondolkodás módjában egészen szorosán egymáshoz kapcsolódott és most, a demokráta világalguralom biztos összeomlása után páratlan feladatait nehézség nélkül oldja meg. Funk német miniszterrel folytatott megbeszélésén azt a bizonyosságot szerezte, hogy mindazokat a kérdéseket, amelyek a tengelyhatalmak biztos fegyveres győzelmé által még felmerülnek, teljes mértékben megoldják és mindkét hatalom ezen a téren képes lesz többel és tökéletesebbel pótolni azt, ami most romba dőlt.

AZ ÚJ ÉLET FELE...

Gép- és gyorsírókerestelik

Hihetetlenül hangzik, de mégis így van: ugyanakkor, amikor az állást keresők egész raja lepi el a hivatalokat, a magánvállalatok és intézmények s kétségbeesetten kilincselnek, kérvényeznek, könyörögnek kenyérért, egy másik vonalon alkalmazottakat keresők indulnak el, anélkül, hogy találkoznának egymással, vagy ha találkoznak is, nem találják meg egymásban azt, ami kerestek. Helyesebben: a munkanélkülieknek mindegy volna; akármilyen állás betöltésére akadna vállalkozó, de a munkaadók különleges munkakörre keresnek alkalmazottakat és nem hajlandók bajlódni egy napig se a jelentkezővel, amíg az beletanul. Azonnal kész, tökéletes, utólérhető alkalmazottat és szakmunkást keresnek; egészséges legyen és fiatal, munkabíró és igénytelen; lehetőleg ne legyen nagy családja, mert ez elvonja a munkától a figyelmét, az idejét s mindenhez érten, jobban, mint a főnök, a vezér, a cégtulajdonos; sokat, még többet, mindent vele lehessen dolgoztatni, hadd lendítse fel a vállalatot és döljön a pénz...

De ugyanakkor baj van az állástkeresőkkel is. Egyik barátom most írodát szervez s gép- és gyorsírót keres. Azt hinné az ember, hogy óriási választék van ebben a szakmában, hiszen annyi hivatalnoknői pályára készülő leány vár munkalehetőségre. És kiderül, hogy városszerte nem lehet kapni gép- és gyorsírót, se férjben, se nőben, se fiatalban, se öregben. Más vállalatok gépirónót keresnek, egyesek közülük már szívesen lefokoznáik igényeiket, kevésbé tökéletes is felvennének, de ilyet se sikerül felkutatniok. A valóban jó gépirónókat pedig, akik természetesen mind állásban vannak, majd szétszedik. Egyikük-másikuk négy-öt állás között is válogathatna. Maguk helyett némelyikük ismerőseiket igyekeznek beajánlani, de ezek sorsra buknak a próbagépelésnél... És ugyanaz a helyzet más szakmákban is.

Hát ez mélységesen elszomorító. Két évtizeden át ölbetett kezekkel vártuk sorsunk jobbfordulását s azt hittük, úgy látszik, hogy a felszabadulás pillanatában mindenki felé nyílegyenesen irányt vesz a sült galamb. És csak nagyon kevés embernek jutott eszébe a kisebbségi sorsban mindenkiből kimaradottak közül, hogy valamilyen szakmára rászánja magát, tanuljon és készüljön és hasznos munkát erővé képezze ki magát.

Idegen kenyéren...

Nagyváradon 39 sütőipari vállalat működik. Vannak ezek között kis sütődék, nagy pékségek, kenyérgyárak egyaránt. E vállalatok közül 7 román, 3 szerb, 7 ma-

gyar és 22, — mondd és írd huszonkettő — zsidó.

A magyarok egytől-egyig kültelki kisüzemek, kinlódó kis vállalatok, alig tud valaki róluik. A románok és szerbek között már vannak közismert cégek, nagyvállalatok, a zsidó kezében lévő sütőipari cégek azonban a legelőkelőbbek, leghíresebbek. Ők látják el Nagyvárad lakosságának nagyrészt sütéménnyel, kenyérral.

Vagyis: még a kenyérünket se tudjuk magunk előállítani. Idegen kenyéren élünk Szent László városában.

Mindent el kell követni ennek a megalázó helyzetnek a megváltoztatására.

Grafológia a Katolikus Körben

A Katolikus Körbe valamelyik este bevetődött egy grafologus. Fajtízsza szemű volt, ebben senki sem kételkedhetett. Asztaltól-asztalhoz lépett és így ajánlotta tudományát:

— Két-három sor írásból kiolvásom a jellemét, a jövőt, a titkos terveket és gondolatokat, az intím hajlamokat...

Akadtak, akik kötélnék álltak: néhány sort vetettek papírra s a grafologus záros határidőn belül ígérte a szakvéleményt.

Odalépett a szemita külsejű grafologus egy fiatalemberekből összeverődött asztaltársasághoz is. Köztük néhányan vezető tagjai a Nagyváradon nagy lendülettel megindult keresztény magyar ifjúsági mozgalomnak. Ők égették a Szilágyi Dezső utcán a „Nagyvárad” című izraelita közlönyt, ők intéztek emlékiratot a városi katonai parancsnoksághoz, kérve a keresztény magyar iparnak és kereskedelemnek erőlyes közbelépéssel való támogatását.

A szemitakülsejű grafologus éppen jó helyen járt. Az egyik fiatalember magához intette őt.

— Majd én írok magának.

S azzal ezt a mondatot jegyezte egy papírlapra:

„Zsidók jelentéte keresztény magyar helyeken nem kívánatos.”

A grafologus megdöbbenően meredt a cédulára, majd kérdőleg nézett a fiatalemberre. Mire ez csak ennyit fűzött a jellem és a titkos gondolatok leleplezésére hivatott mondatához:

— Kint olvassa el s ahhoz tartsa magát!

Véleményünk szerint mások is egész nyugodtan tarthatják magukat ehhez a diszkrét figyelmeztetéshez. (j. b.)

A német külügyi hivatal rendkívüli megbízottja Szófiába érkezett

Szófiából jelentik: Filov bolgár miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta von Twardowski, a német külügyi hivatal rendkívüli megbízottját.

Szófiából jelentik: Boris bolgár király csü. törtökön délután hat órákor kihallgatáson fogadta Rust német birodalmi közoktatásügyi minisztert. A lapok továbbra is nagy tudósításokat közölnek Rust szófiái tartózkodásáról.

Milotay István főszerkesztő is levélben jelentette be a MEP-ből való kilépését

Debrecenből jelentik: Báró Vaj László országgyűlési képviselő levelet intézett a Magyar Élet Pártja vezetőségéhez és közölte, hogy miután az egyháznagyokról szóló felsőházi törvény mint a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnokának az országgyűlés felsőházában biztosít helyet, választania kellett, hogy a felsőház tagságát, vagy a képviselői megbízatást tartja-e meg. Ugy döntött, hogy a felsőházi tagságot fogadja el és képviselői mandátumáról lemond.

Levelet intézett a Magyar Élet Pártja vezetőségéhez Milotay István főszerkesztő is, bejelentve a pártból való kilépését. Milotay egyelőre párton kívül marad.

Arlejtési hirdetmény

Bihar vármegye és Nagyvárad thj. város Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálatának Központi Igazgatósága, az egészségházak részére szükséges 10 vagon 2 éves vágású I. oszt. búkkóser vagy gyertyán hasáb tűzifa szállítására nyilvános arlejtést hirdet. Az arlejtésen résztvávó kereskedők vagy termelők, zárt borítékban tett ajánlataikat irashat, legkésőbbben folyó hó 25-én délelőtt 12 óráig a vármegyei tiszti főorvosi hivatalban nyujtsák be. Óvadékképen a városi főpénztárnál letétbe helyezendő az ajánlat összegének 5 százaléka, mely a szállítás elnyerése esetén 10 százalékra kiegészítendő.

Nagyvárad, 1940 október 14-én.

A Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálat igazgatója.

A váradszőlősiek szüreti bálja

Nagyvárad. Saját tud. A váradszőlősi frontarcosok valamint a fizikai és szellemi munkások megértve a Főméltóságú Asszony Erdélyért megindított akcióját — a nélkülvöz szegény magyar családok segítségére óhajti sietni. Erre a nemes célra október 19-én, szombaton este 8 órai kezdettel a nagypiaci Kereskedelmi Csarnok termelében nagy szüreti mulatságot rendeznek a következő műsorral: Megnyitóbeszéd, elmondja: Barcsa József. Szavaltat, előadja: Szócs Magdus. Székely Himnusz, előadja: Szócs Magdus. Szavaltat, előadja: Kakucs János. Erdélyi induló, előadja: a szereplők. Enekszámok, tánc, sormagyar. körmagyar.

A játékcenyelű mulatság díszelnöke dr. Kabaj László, nébános és dr. Deák Emil körvros Elnökök: Zimányi Gyula főjegyző, Géher Antal főbíró, pénztárnok: Rollinger Árpád, pénztár elnök: Kraicsi György, jegyzők: Retek János tanító, Bíró Ferenc, rendezők: Kraicsi Károly, Kraicsi Pál, Mihalecz István, Kiósa István, ellenőrök: Kóteles László, Bíró Sándor, Kozmányi Lajos és Kárucci Lajos. Tánce- és zene rendező: Zaha Mózes, főrendező: Szabó Lajos, drótosztót Mácsi Lajos, kisbíró Varga Gyula, páztorpárok: Géc Benjamin, Illés Piroška, Karcis György, Csete Ilonka, Kosztelni István, Stokker Anus, Kubik Janos, Uhelzsky Marika, Lázár Gyula, Bungó Anus, Nyerges János, Székely Zsuzsi, Polonkay József, Kosztelni Dóri, Papp Lajos, Sipos Aliz, Sipos József, Nagy Rózi.

A rendezőség a város magyar ifjúságát, s minden magyar polgárát szívesen látja s ezuton is meghívja a hangulatosnak ígérkező szüreti mulatságra.

DORIAN

Filmszínház

A szombat délutáni 3 óras előadás olcsó helyárakkal!

Gül Baba

Szereplők: Szeleczy Zita, Szalay Karola, Jávor Pál, Rátay Márton
Legujabb világhíradók

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkszámlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A budapesti Időjárás-kutató Intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő huszon-négy órára:

Keleti szél, tulnyomóan derült idő, sok helyen éjjeli fagy, a nappali hőmérséklet alig változik.

KIVIRÁGZOTT A SÁRRÉT. Sároboz környékén kivirított a Sárret. A réteket dúsan lepik el a mezei virágok. A gazdák azt mondják, hosszú ősz és enyhe tél lesz.

Zászlóavató a Réten. A debreceni Mester-utcai egyházközség Nőegylete zászlót adományozott a régi református parochiális körzet Nőszövetségének, melyet harminc tagú küldöttség vasárnap, a délelőtti istentisztelet keretében ad át. Az ünnepélyes istentiszteleten az igé dr. Kolozsvári Kiss László debreceni lelkész hirdeti. A zászlót dr. Boér Andrásné nőegyleti elnöknő adja át dr. Szabó Lajos református lelkésznek. Vasárnap reggel a volt határnál küldöttség fogadja a zászlóhozkat. Délben 2 órakor közeledik a zászló, délután pedig a város nevezetességeit tekintik meg vendégeink.

Szombaton éjjel érkeztek Nagyváradra a Budapesti Kolozsvárra induló staféta. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken reggel érkezett meg a Magyar Atlétikai Szövetség értesítése amely szerint a budapesti Hősök teréről induló váltócsapat szombaton éjjelkor érkeztek Nagyváradra. Innen fél 5-kor indulnak tovább és vasárnap délnél 1 órakor futnak be Kolozsvárra.

A KORMÁNYZÓNÉ A SZEGEDI HÁRMASIKREK KERESZTANYJA. Szegedről jelentik: Megírtuk, hogy Szegeden egy nap-számos feleségének, Nagy Istvánnénak három ikrek, három leánygyermek született. A városban társadalmi mozgalom indult a szegény család felegyelésére. A nővédegyesületek vették kezükbe az ügyet és felkérték vitéz nagybányai Horthy Miklósnét, a kormányzó feleségét, hogy vállalja el az újszülött keresztanyaságot. A kormányzóné most értesítette a szegedi nővédegyesületet, elvállalja a keresztanyaságot és egyben 300 pengőt küldött a kisdedek részére. A szegedi gyűjtés 500 pengőt eredményezett. Mozgalom indult meg, hogy a három ikrek édesapját a MÁV alkalmazza. Hír szerint a vasut már be is hívta a munkást állandó szolgálatra. Nagy Istvánnéknak különben kilenc gyermekeik van, ezek közül nyolc leány.

Ertesítés. Az állami szakiskola leányiparostanonciskola, Nagyvárad Sánc-utca 2. szám alól Csengeri-utca 4. szám alá költözött. Kérjük a leánytanoncattartó mester hűügyeket és mester urakat, hogy tanulóikat e hó 20-tól kezdve oda küldjék. A vezetőség.

Trópusi orvosokat és ápolónőket képeznek ki Németországban. Berlinből jelentik: A hamburgi trópusi intézet 1940. októberében és 1941. januárjában egy-egy tanfolyamot rendez a leendő gyarmati és trópusi orvosok számára. Szeptembertől kezdve ugyanott betegápolókat és ápolónővéreket képeznek ki gyarmati szolgálatra.

Most, Most, Most

tekintse meg kirakatunkat és árainkat

Házicipő, gyermek- és nőcipők

Iskolacipőket a legolcsóbb árakban árusítunk

Carmen cipőgyár **fióküzlet**

Gr. Teleki-utca 6

MEGINDULT A HAVAZÁS PREDEÁL ÉS SINAIÁ KÖRNYÉKÉN. Bukarestből jelentik: Csütörtök este Predeal és Sinaiá környékén megindult a havazás. Egész éjszaka havazott. A hőmérséklet 0.4 fokra szállt alá. Az országutakat négy centiméterre hótakaró borítja. Predeal képe teljesen télies. Konstancai jelentés szerint a Fekete-tengeren vihar dúl. A hajók legnagyobb része zárt kikötőkbe jutott be.

6420 munkanélkülit tart nyilván a nagyváradai állami munkaközvetítő. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai állami munkaközvetítő hivatal rendkívül nehéz helyzetben kezdte meg működését, tekintve, hogy közel 8000 főnyi menekült is elhelyezkedésre jelentkezett. A közvetítő hivatal megfeszített erővel őrési munkát végez, amikor naponta csapatokban helyezi el a munkásokat. Ennek dacára még ma is 6420 munkanélküli vár elhelyezkedésre, köztük 657 nő. A munkaközvetítő hivatal lapunk útján is kéri a munkaadókat, tartsák meg azt a kötelező rendet, hogy csak a munkaközvetítő hivatalnál bejelentett munkásokat alkalmazzák.

HELYREALLT A KÖZLEKEDÉS DEBRECEN ÉS NAGYVÁRAD KÖZÖTT. Trianon óta Debrecenből csak Püspökladányban át lehetett Nagyváradra utazni. A MÁV most helyreállította a közvetlen összeköttetést.

A Magyar Nemzeti Munkaközvetítő közleménye. 1. Az építő üzemi munkások szakmai értekezletet tartanak e hónap 19-én, szombat délután 4 órakor. Kérjük minél nagyobb számban megjelenni. — 2. Kérjük a könyvtartó szakmunkásokat, hogy e hó 21-én, hétfőn este 7 órakor a munkás otthonban a szakmai értekezleten szíveskedjenek megjelenni. — 3. A fodrász ipari munkásság e hó 22-én este fél 8 órakor nagyszabású szakmai értekezletet tart. Kérjük minél nagyobb számban megjelenni.

Utastás a tiszti jelentkezésekkel kapcsolatban. A város katonaugosztály a félreértések elkerülése végett tiszti jelentkezésekkel kapcsolatban közli, hogy a m. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnokság 2381—1940. kat. pság. számú rendelete értelmében minden volt román tényleges, nyugállományi és tartalékos tiszti köteles jelentkezni, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiségű.

Vasárnap: Kolping táncestély. Vasárnap, október 20-án délután 6 órai kezdettel rendezik a váradai Kolping Katolikus Legényegylet idei második táncestélyét, melynek teljes bevételét a menekültek segélyezésére fordítják. Tekintve a nemes célt, az egyesület vezetősége a menekültekből alakult rendező gárdával karöltve, mindent elkövet, hogy az estélyen megjelent közönség minél jobban érezze magát. A zenét a menekültek szalon- és cigányzenekara szolgáltatja. Táncszünetekben a menekültek művészgárdája ad elő magán számokat. Az étel és italmenük árát a legolcsóbban állapították meg. A Kolping vezetősége ezúton kéri fel a város közönségét, hogy a hideg büfféhez és cukrászdához járuljon hozzá adományával. Adományok a Legény Egysülettől Teleki-utca 13. címre küldendők szombat délután. Belépődíj 70 fillér személyenként. A zárórát, tekintettel a jótkönyvgyűjtésre a katonai parancsnokság éjjeli 2 órában állapította meg.

Kávóházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Siessen megnézni saját magát és az összes váradiaikat!

Egész estét betöltő nagyváradai és erdélyi bevonulásról készült magyar filmszlágerben

Kelet felé!

Ma és mindennap az

Apollo
Mozgóban

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

ROBBANÁS EGY SVÉDORSZÁGI LŐPORGYÁRBAN. A svéd karlaskogai löporgyárban csütörtökön levegőbe röppült egy szárító épület, melyben 400 kilogramm robbanóanyag volt felhalmozva. Hatalmas körzetben betörték az ablaküvegeket. A robbanás okát még nem ismerik.

Diszelőadás a nagyváradai Katolikus Körben. A Szent László főgimnázium diákjai 1940 október 27-én fél 9 órai kezdettel diszelőadást rendeznek a nagyváradai Katolikus Körben, melyre az összes magyar szülőket szeretettel meghívják. Az estély teljes bevételét a szegény magyar diákok felegyelésére fordítják. Az estély műsorát lapunk legközelebbi számaiban közöljük. A Mária diák-kongregáció rendezősége.

A KOLOZSVÁRI TEMETŐRENDEZÉS ÜGYE. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Egy kolozsvári lap október 9-iki számában tudósítást közölt a kolozsvári katonai temetőben talált fedült sírokról és mindezt a kivonuló román katonáknak tulajdonította. Ez a hír bekerült néhány fővárosi lapba is és erről a magyar rádió is beszámolt. Ezzel szemben hivatalosan megállapítást nyert, hogy a tényállás a következő: A kolozsvári német konzul közbenjárására a bukaresti német követség útján a katonasírokat gondozó bizottság két vezetője és román illetékes hatóságok között megegyezés jött létre a temető átrendezésére. A váratlanul gyors uralomváltozás következtében a románok kénytelenek voltak a magyar hősök temetőjében elkezdett munkálatokat is megszakítani.

Meghalt az öngyilkos Hegyi Kálmán. Nagyvárad. Saját tud. Lapunkban már megemlékeztünk arról a véres drámáról, amelyet Hegyi Kálmán nagyváradai munkás rendezett, ki féltékenysége miatt vadházastársát, majd önmagát vagdalta össze borotvával. A sérülések már az első percekben annyira súlyosnak látszottak, hogy életben maradásukat kétségesnek tartották, azonban az orvosok mindent megtettek megmentésükre. Ennek ellenére Hegyi Kálmán tegnap éjjel meghalt. Édesapja és nővére kérték a hatóságot, hogy tekintsen el a boncolástól. Temetéséről valószínűleg a város gondoskodik szegény alapon, miután az öngyilkos ember vagyontalan volt.

HIRDETMENY. A nagyváradai római katolikus egyházközség elemi iskolához két helyettes tanerőt keres, lehet nő is, az állás azonnal elfoglalandó. Jelentkezzenek az egyházközségi elnöknél, Nagyvárad, Káptalan-sor 3. szám alatt.

Folyóirat burgonyalevélből. Berlinből jelentik: A német birodalmi vezér és kancellár kezdeményezésére Németországban megkísérelték, hogy a burgonya levélét, amelyből eddig minden évben hallatlan mennyiségeket tüzeltek el, cellulóze-tartalmú anyag (Zellstoff) előállítására használják fel. Ezen a módon igen jelentős mennyiségű fát lehet megtakarítani. A burgonya-akció sikerének egyik bizonyítéka a „Vierjahresplan“ (Négyéves terv) című folyóirat legújabb füzeté, amelynek kitűnő minőségű papírja kizárólag burgonyalevélből készült. A jövőben a burgonyalevélet rendszeresen fogják ipari célokra felhasználni. A burgonyalevélet-akció közgazdasági hordereje egyelőre még fölmérhetetlen. Ha az évenként átlag hárommillió tonnára tehető burgonyalevélet mennyiségnek csupán 30 százalékát használják fel, már ezáltal is 675.000 tonna cellulózet takaríthat meg a német erdőgazdaság.

Szent László király lovasszobra készen áll — Tóth István szobrászművész műtermében

Kara Mihály a Tóth István Szent László szobráról másolta le Ferdinánd román király lovasszobrát

Szent László király váradi lovasszobráról több ízben is említés történt lapunk hasábjain. Legutóbb Belányi Imre írt érdekes fejtegetéseket arról, hogy milyen lehetett a Kolozsvári testvérek egykori szobra, amely a váradi vár udvarán emelkedett az ékesegyház előtt állt s nyomtalanul elpusztult a török veszedelmek idején. A budapesti Nemzeti Újság egyik legutóbbi számában is Szent László lovasszobrát foglalkozik Ludvig Dénes és többek között a következőket írja:

Három héttel ezelőtt jártam a hazatért Nagyváradon. Az utcák most már visszanyerték mindennapi képüket és — ha lehetséges — még elszomorítóbban tárul elénk e nagymultú és nemcsak hagyományú város épületeinek, utcaburkolatainak retentív leromlottsága, a huszontévesztendős román uralomnak e terhes öröksége. A legszebb álmom teljesült: Nagyvárad újból magyar. Miről álmodik most Szent László városa?... Szent Lászlóról. Milyen megható, hogy a nagyváradiakat ezeféle gondjuk és problémájuk tennivalójuk közepette is nap-nap után foglalkoztatja a kérdés, mi lesz a Szent László-szobor sorsa?

A Szent László-téri szobor talapzata még mindig üres, a régi Szent László-szobor pedig ott áll a püspöki székesegyház bejáratánál, ahová a románok száműzték. Most arra gondolnak a nagyváradiak, hogy a kiszécsedett, hatalmas Szent László-tér nem érvényesülne kellően, valósággal elveszne az aránylag kicsiny, alig másfél méter magas, álló alakot ábrázoló régi szobor. Ezt tehát ott szeretnék hagyni a székesegyház előtt, míg a Szent László-térre új, nagyszabású lovasszobrot kívánnak, olyant, amely mindenképpen méltó lenne a város és egyben a magyar honvédség védőszentjének uralkodói és emberi nagyságához. A városnak persze, fogáshoz kell vernie minden fillért, hiszen óriási áldozatokat kell hoznia rozoga középületeinek és útjainak ujjaépítéséért, honnan vegyenek most pénzt új szoborra?

Itt bizony nincs más hátra — érzik ezt a váradiak is — minthogy országos mozgalom induljon s ennek segítségével valósuljon meg legforróbb vágyuk.

Szent László lovasszobrának kérdése tehát eljutott a budapesti sajtóba is. Csupán arra nem gondolt senki, hogy

ez a lovasszobor már 26 éve készen áll és bronzbaöntését várja Tóth István szobrászművész budapesti műtermében.

Tóth István a múlt századvég egyik legismertebb magyar szobrászművésze volt és Nagyváradon is több művészi munka dícséri vésőjét. Ő készítette a püspöki kertben álló igen szép szobrot Szaniszló püspökről, az ő alkotása a Barátok teploma előtt emelkedő Pieta-szobor és ugyancsak Tóth István készítette azt a Szent László-szobrot is, amelyik jelenleg a székesegyház előtt áll. Ezt a Szent László-szobrot száműzték a románok a Szent László-térről és ennek a helyére tervezték a kilencszáz éves elején a városalapító nagy király lovas szobrát is. Ezekben az időkben ugyanis még piac volt a Szent László-téren s a király szobra körül zöldéses kofák sátrai emelkedtek. Már ekkor felmerült a kérdés, hogy a szobrot lovas szoborral kell feleltetni a piacot ki kell telepíteni a Szent László-térről. Ez könnyebb volt, mert a piac számára a Nagypiac-téren elég hely kínálkozott s a kilencszáz éves években már nem is kofázkodtak a Szent László-téren.

A régóta nélkülözött lovasszobor elkészítésére bizottságot küldött ki a város és ebbe az akcióba szíves-lelélekkel bekapcsolódott gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök és a váradi káptalan is. A megbízást Tóth István szobrászművész kapta meg, aki még 1913-ban elkészült a lovasszobor mintájá-

val. A kész alkotás felállítására elő azonban súlyos akadályok gördültek: kitért a világháború és gondolni sem lehetett arra, hogy Tóth István mester művészi alkotását méltó helyen emeljék talapzatra. A háború követő szomorú idők még jobban elodázták a lovasszobor Váradra szállítását. Most azonban elérkezett ez az idő is.

Hagyják meg Szent László álló szobrát a Székesegyház előtt és a Szent László-téren emeljék fel Tóth lovas szobrát, amely teljesen készen áll a ma már agg szobrászművész műtermében, csupán bronzbaöntését kell elvégezni. Ezzel könnyen megoldható volna az egész várost érdeklő kérdés és a nagy király is méltó emlékművet kapna Váradon.

Tóth István Szent László-szobrát a művész budapesti műtermében csak kevesen láthatták. Így történetelt meg azután, hogy Kara Mihály szobrászművész erről a szoborról másolta Ferdinánd román király lovasszobrát, sőt még a talapzatot is a Tóth István lovasszobrának mintájára készítette.

Ezt a plágiumot akkoriban a Budapesti Hírlapban meg is írtam, de természetesen az akkori viszonyok között ez a hír nem juthatott el Nagyváradra és a Kara-szobor csaknem húsz éven át hirdethette Tóth István szobrászi tehetségét.

Most azután ez a kiváló magyar művészt ért sérelem is jóvá lenne tehető a Szent László lovasszobor felállításával. (h. ö.)

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árjegyzései:

1940 október hó 17-én:

Külföldi pénznemek	Pérez	Aru
Kanadai dollár	250.—	300.—
Dinár	7.60	7.90
Dollár U. S. A.	345.—	350.—
Cseh-Morva-Protoktorátusi korona	11.45	11.80
Szlovák korona	11.55	11.90
Leu	3.20	3.40
Lira	17.40	17.90
Svájci frank	79.50	80.50
Svéd korona	81.70	82.70

Külföldi kifizetések

Athén	3.02 ^{1/2}	3.05 ^{1/2}
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Pozsony	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	268.—	271.—
London	13.87	14.03
Milánó	17.66	17.88 ⁶⁴
Newyork	344.10	347.10
Prága	11.79	11.93
Szófia	4.11	4.15
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.70	80.50

Kedvezményes leu-árfolyamok:

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam leuban
Dollár U. S. A.	211.65
Lira	9.50
Svájci frank	48.70
Külföldi kifizetések	
London	851.80
Milánó	9.50
Newyork	211.65
Zürich	48.70

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

KÖNYV ÉS KULTÚRA

Vitéz Somogyváry Gyula:

Virágzik a mandula...

A regény hőse alig húszesztendő, amikor a történet kezdődik. A Doberdón riadókészültségben áll az egész front. Olasz is, magyar is egyre robbant; aknákat, folyosókat fúr az ellenfele alá, megrakja ekrazittal és felrobbantja a szembenlévő árkot.

Egy véres ütközet után az ezred tisztipótlású kapitány s a régebbiek közül néhányat pihenni küldenek a front mögé. A halálból az életbe. A fiatal zászlós mámosan boldog. Majd kiugrik a bőréből, úgy örül a visszakapott életének, tiszta ágynak, fürdőnek, reggelinek. Egy Dane nevű kis olasz faluba kerül és ott bajtársával együtt néhány derűs, gondtalan hetet tölt el. Egy Nanni nevű kis olasz leánynak van nagy része abban, hogy a fiúk olyan boldogok. Az egész menetszárad szerelmes belé. A leány valaha Fiumében járt iskolába és ott megtanult egy kicsit magyarul. Tavasz van, húsvét és virágzik a mandula. A mandulavirág furesa virág. Sokszor esztendőig nem hajt virágot, aztán egyszerre csodát tesz: olyan korán kihajlik, mikor más fák, más virágok még csak nem is álmodnak tavaszról. S aztán egy éjszakán lehull róla az egész virágcsoda.

A tavaszi mámorból hadiparancs riasztja fel a fiúkat. Menni kell az északi frontra. Ostrau, Oderburg, Krakko, Lemberg, Przemysl. A színes olasz tavasz után kopár, szürke dombok, kákás vadzizek, fülledt nyomasztó árvaság: Volhinia. Leégett falvak, halottak, sebesültek, pokol, a kedves, vidám, fiatal pajtások tucatszámra hullanak el. A danei mandulás! Azok a virágok is szinte énekeltek harsogó ifjuságukban és egy szélroham mindent lesodorta.

Távolodó harc, zürzavar, aztán csend, csillogos ég, halálos fáradtság és végül haza lehet jönni.

Beteg, sebesülten, megöregedve, de haza, pihenni. Levelet lehet írni Nannikának.

De a vér még egyre hull és a kérdés még sokszor följjadul: miért kell ennek így lenni. Uristen, miért? Miért kell annyi embernek meghalnia? Miért születünk, ha annyi embernek el kell pusztulnia ifjan? Miért van háború a világon?

A danei mandulás felel a kérdésre. A virághullató mandulafa. Az is virágzik, aztán jön egy tavaszi vihar s a fele virágát letépi. Ugy látszik világtörvény ez.

A mandulafát megrohanja a szél, a bogarat a madár, az őzet a farkas, az embert az ember.

Végre kell hajtani a rendeltetést. Az egyiknek le kell hullania, a másiknak teremnie kell. A fölöttünk való hatalom bizonyára tudja, miért van ez így. Hiszen nemcsak értünk, nem egyetlen nemzedékért van a világ.

A könyv Singer és Wolfner r.-t. kiadásában jelent meg. Ára fűzve 4 pengő, költve 6 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben.

Ne kísérletezzen!

Cserépkályhát kizárólag a bevált Hardtmuth rendszer szerinti rakassa át, mellyel Legujabb stílusú és színű chamotte kályhák, kandallók nagy választékban! Szerelés - Atrakás - Javitás

50% famegtakarítást ér el. Kizárólag

Telefon 17-76

„Bafisa” KERAMIK

Cserépkályha lerakat. — Színház mögött
Fieusch József kerámikus mérnök
Szállási Dezső-u. 3.

RÁDIO-MŰSOR

1940 október 20-tól — október 26-ig

VASÁRNAP, OKTÓBER 20.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemek.
- 8.45 Hírek.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr püspök.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise előtt P. Seres Béla V. D. tartományfőnök mondja. Énekel a templom énekkara Béni Fülöp vezényletével. Orgonál Bató László dr.
- 12.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 12.30 Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
- 1.05 A százötvenéves magyar színészet. Németh Antal dr előadása.
- 1.45 Hírek.
- 2.00 Hanglemek.
- 3.00 I. Védekezés a repce fekete hernyó ellen. Szelényi Gusztáv dr kísérletügyi adjunktus előadása. — 2. Tudnivalók a legeltetési tartulatok ügyintézéséről. Pillissy Emil dr miniszteri segédtitkár előadása. A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
- 3.45 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 4.30 A gyapot. Moravék Endre dr előadása. Köz-művelődési előadásorozat.
- 5.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Honvédműsor.
- 6.00 A A Rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködik Bekéné Madaras Gizella, fűty.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Liszt Ferenc: Tarantella. Venezia e Napoli (Berlíni Filharmonikusok, vez. Erich Kleiber). Hanglemek.
- 7.30 Sporteredmények.
- 7.40 Lóversenyeredmények.
- 7.50 Fellegi Teri énekel az Astoria jazz-hármas kísérettel.
- 8.15 Kolozvári bál. Színjáték egy felvonásban. Irta Tabéry Géza. Rendező Barsi Ödön.
- 8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 11.00 A Székesfőváros Tűzoltózenekara. Vezényel Magyar László Dénes.
- 12.05 Ruszinnyelvű levante rádióelőadás.
- 12.40 Mursi Elek cigányzenekara.
- 3.05 Szórakoztató hanglemek.
- 5.00 III. Károly. Kósa János előadása III. Károly halálának 200. évfordulóján.
- 5.30 A Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottságának ajándékház átadási ünnepsége. Közvetítés a csanádmezei Kevermes községből. — Beszél Budinszky Sándor.
- 6.00 Hírek.
- 6.30 Az Operaház előadásának ismertetése.
- 6.35 Az Operaház előadásának közvetítése. Hangfelvétel. „Bohémélet”. Dalmű négy képen. Szövegét írták Giacosa és Illica. Fordította Radó A. Zenéjét szerzte Puccini Giacomo. Vezényel Ferencsik János. Rendezte Nádasdy Kálmán.
- 8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.20 A Bohémélet IV. felvonása.

HÉTFŐ, OKTÓBER 21.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Székely tudós jellemrajz a székelyekről. Felolvasás.
- 10.45 Abafi Lajos emlékezete. (1840—1909.) Irta Galambos-Gruber Ferenc. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 Szalonötös.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30 Rendőrzenekar. Vezényel Szöllőssy Ferenc.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 Hanglemek.
- 4.15 Irinyi János. Uray Dezső előadása.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Közvetítés a Gellért-szállóból. Illiczky László tánczenekara játszik.
- 6.00 Székely borvizek. Gáspár Gyula előadása.
- 6.25 Rác Józsi cigányzenekara.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Az Operaház zenekara. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Anday Piroška.
- 8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.30 Asszonyok a régi századokból. Nagy Méda előadása Pekry Lajosnérl. (Felolvasás.)
- 6.00 Hírek.
- 6.30 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
- 7.00 Tánclemek.
- 8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.25 Közvetítés a Flórián-kávéházból. Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál.

KEDD, OKTÓBER 22.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 A toll hősei. Irta Molnár Endre. Felolvasás.
- 10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 Hanglemek.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30 Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 Magyar Revü Tánczenekar.
- 4.10 Gvermekdelután. Érdekes és mulatságos igazi mesék géptocsokról és motorokról.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Szűcs Stefánia énekel jazz-hármas kísérettel.
- 5.40 Liszt Ferenc édesanyja. Haraszi Emil dr egyetemi magántanár előadása. Felolvasás
- 6.10 A Rádió szalonzenekara.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Stefáni Imre és Stefániné Lászlóffy Margit Liszt-műveket ad elő kétzongorán.
- 7.50 Ég és föld között. A német romantikus költészet Bevezeti Thurzó Gábor. Ronay György versfordításait előmondja Ungvári László.
- 8.20 Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.
- 8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.10 Ruszin hallgatóinknak. Oszuszký Mária ruszin népdalokat énekel zongorakísérettel.
- 6.00 Hírek.
- 6.10 A Földművelésügyi Miniszterium mezőgazdasági félszaja.
- 6.40 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr előadása.
- 7.10 Bobula Lajos harmonikaszámai.
- 7.30 Elfelcített életrajz Csokonairól. Irta Erdős Jenő. Felolvasás.
- 8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.20 Ujétoversenyeredmények.
- 8.25 Hanglemek.
- 8.40 Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.

SZERDA, OKTÓBER 23.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Erzsébet királyné a költészet tükrében. Irta Eörsy Julia dr. Felolvasás.
- 10.45 Az erdélyi hegyek dicsérete. Irta Holló Ernő. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 Nagyné Varju Irma zongorázik.
- 12.40 Hírek.
- 12.55 Ifjúsági énekkarok. Közreműködik a budapesti Ranolder Intézet római katolikus tanítóképző énekkara és a gyakorló elemi iskola növendékei. Vezényel Csorda Romana. Hangfelvétel.
- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 Lendvai Józsa cigányzenekara.
- 4.10 Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Strauss-keresők hanglemezeiről.
- 5.30 látogatás a székely Múzeumban. Helyszíni közvetítés Sepsiszentgyörgyről. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.

SÜTŐPÖRES VANILLINCUKOR

Dr. OETKER

Receptkönyvet kívánságra ingyen küld

Dr. A. Oetker gyár, BUDAPEST VIII. Conti-utca 25.

- 6.10 Honvédnóta- és magyar dalest. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Rendezi és a bevezetőt mondja Berki János. Közreműködik Nagy Izabella, Karácsonyi Margit, Lengyel Anna, Berki Anna, Cselényi József, Kalmár Pál, Orbán Sándor, a Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara, vezényel Pongrácz Géza, Farkas Béla és cigányzenekara és a SZEFEHE tánc- és énekcsoportja.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Ismerkedési est. Hangjáték egy felvonásban Irta Ságody József. Rendező Barsi Ödön.
- 8.00 A Rádió szalonzenekara.
- 8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 6.00 Hírek.
- 6.10 Amerika elnököt választ. Auer György dr előadása.
- 6.30 Tánclemek.
- 7.10 Olasz nyelvoktatás. Gallelrani Bonaventura előadása.
- 7.40 A Filharmóniai Társaság hangversenye. Az október 18-i hangverseny II. része. Hangfelvétel.
- 8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Csütörtök, OKTÓBER 24.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Csermely Gyula elbeszéléseiből. 1. Nemes Brezsina András. 2. A festmény. Felolvasás.
- 10.45 Szent László ifjúsága. Irta Simon Margit. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 Balalajka-zenekar.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30 Hangképek a Ferenc József Tudomány-egyetem hazatéréséről. Közvetítés Kolozvárról. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.20 Rác Béla cigányzenekara.
- 4.15 Ruszin hallgatóinknak. Magyar klasszikusok. Sárkány Oszkár előadása Jókairól, Keményről és Mikszáthról. 2. Hanglemek.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 Háztartási időszerű tanácsadó. Kapitán Mária előadása. A Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadásorozata.
- 5.45 Egyházzenei hangverseny közvetítése a komáromi Szent András templomból, a komáromi római katolikus egyházi énekkar fennállásának 50. évfordulóján. Vezényel Sendein János. Közreműködik Farkas Márta hegedű és Schmidthauer Lajos orgona.
- 6.30 Leánykérés. Nyirő József elbeszélése.
- 6.40 Tánclemek.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Lóversenyeredmények.
- 7.20 A Rádió Szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködik: Szilvassy Margit és Nagypál László, az Operaház tagjai.
- 8.00 Kültügyi negyedóra.
- 8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 4.15 Filmdalok és jazz-számok hanglemezeiről.
- 6.00 Hírek.
- 6.10 Simonyiné Gróh Klára hegedül zongorakísérettel.
- 6.40 Angol nyelvoktatás. J. W. Thompson előadása.
- 7.10 Balya Ibolya magyar nótákat zongorázik.
- 7.30 Az erdélyi falutelepülés és a magyarság. — Gunda Béla dr előadása.
- 8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.25 A Gebel-hármas hangversenye a német-magyar művészesere keretében. Tagjai: Gebel Ulrich fuvola, Grümmer Sylvia viola di gamba, Schelling Hermann csemballo.

PÉNTEK, OKTÓBER 25.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Ruzsin hallgatóinknak. A nő és a háború. Román Margit előadása.
10.45 A magyar szőlő természetes gyógyértéke. Irta Bucsányi Gyula dr egészségügyi tanácsos. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Molnár Klára hegedül zongorakísérettel.
12.40 Hírek.
12.55 Bak László zongorázik. Chopin-művek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Hanglemezek.
4.15 Diákféléra. Erdélyi magyar diákélet. Jékely Zoltán előadása. — Utána: Egészségügyi kalendarium.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 A Rádió Szalonzenekeara.
5.45 Az iparügyi munka szervezése. Regős Ferenc dr miniszteri segédtitkár előadása.
6.00 Sportközlemények.
6.10 Nagyváradi dalidő. Super Endre dr előadása. Közreműködik Sándor Mária és Koréh Endre, az Operaház tagja, kísért Bura Sándor cigányzenekara.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Polgár Tibor és Meceki Rudolf kétfonórás jazz-számai.
7.40 Földönjáró csillagok. Drámai prólog. A magyar színművészet százszázéves évfordulójára írta Jókai Mór. Rendező Németh Antal dr.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.15 Gyorsírótanfolyam. Szlabey Géza előadása.
6.00 Hírek.
6.10 A Rádió Szalonzenekeara.
6.40 Takács Gyula és Tóth Endre verseiből adnak elő.
7.00 Hanglemezek. Balett-zene.
7.30 Napoleon két temetése. Ráth-Végh István csevegése. (Felolvasás.)
8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Közvetítés a Valéria-kávéházból. Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.

SZOMBAT, OKTÓBER 26.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
9.00 Hírek.
9.20 Balassa Bálint. Irta Fónyad Ernő. Felolvasás.
10.45 Mit nézzünk meg? A csengeri kriptaleletet a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Pásztori Balázs né. Felolvasás.
1.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
2.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
2.10 Hangfelvételek.
2.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Szórakoztató hanglemezek.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Vidák József cigányzenekara.
4.10 Ifjúsági rádió. Muzsikáló képeskönyv Czuczor Gergelyről. Kilián Zoltán beszélgetése gyermekszereplőkkel, dalokkal.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Erdélyi ételek. Dr Makkai Sándorné előadása.
5.40 Országos Postászenekar. Vezényel Eördög János.
6.20 Áprily Lajos verseiből ad elő.
6.35 Furka Gizella zongorázik.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Lóversenyeredmények.
8.00 Zenés-énekes részletek és jelenetek Harsányi Zsolt, Zágón István és Eisemann Mihály „XIV. René” című operettjéből.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.15 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
6.00 Hírek.
6.25 Országos Postászenekar. Vezényel Eördög János.
7.00 Veress Károly cigányzenekara.
7.30 A régi Erdély jogvilága. Rácz György dr előadása.
8.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Ügetőversenyeredmények.
8.25 A skandináv föld lelke. Szende Zoltán előadása hanglemezekkel.

SZINHAZ

A színházi iroda közleményei:

Péntek este 8 óra: a „Sárgarigófészek” bemutatója

Az egész város felcsigázott érdeklődéssel várja a Sárgarigófészek péntek esti nagyváradi előadását, mert az eddigi kétszeri rádióközvetítés, a budapesti 300. előadás, valamint a kolozsvári nagy siker csak kíváncsibbá tették a színházbarát közönséget. Mindenki várta a nagyszerű operett nagyváradi bemutatóját, ami pénteken végre valóra válik, mert a színház igazgatója és együttese nagy ambícióval és szorgalmas munkával lépi meg vele a közönséget. Erdélyi Mihály a Sárgarigófészek operettel valóssággal remekelt, a legjobb operettje, ami mindenütt a legjobb előadást érte meg. Az itteni próbákból és előkészületekből ítélve, a siker Nagyváradon sem fog elmaradni. Felhő Ervin ötletes rendezé-

eladás, amely olcsó helyárrakkal lesz műsoron, egész biztos nagy érdeklődésre tarthat számot, amely teljesen a bemutató előadás szerint és azoknak szereplőivel kerül színre.

Heti műsor:

Péntek este 8 órakor: **Sárgarigófészek**. Irta és zenéjét szerelte: Erdélyi Mihály. Az utolsó tíz év legnagyobb operett slágere. Teljesen új díszletek. Rendező: Felhő Ervin, vezényli: Sárdi Alajos.

Szombat délután 5 órakor: **Tokaji aszu**. Első olcsó helyáru előadása.

Szombat este 9 órakor: **Sárgarigófészek**. Vasárnap délután 5 órakor: **Sárgarigófészek**. Vasárnap este 9 órakor: **Sárgarigófészek**. Hétfő este 8 órakor: **Sárgarigófészek**. Kedd este 8 órakor: **Sárgarigófészek**.

NAGYVÁRADON KEZDI MEG SZEREP-LESET A FŐVÁROSI SZINESZEK ERDELYI TÁRSULATA. Budapestről jelentik: Illékes hatóságok engedélyével **Harsányi Rezső** társulatot szervezett, amellyel többhónapos vendégszereplésre Erdélybe indul. Az új társulat a nagyváradi Szigligeti-színházban mutatkozik be, majd Kolozsvárra, Besztercére és Szászrégenbe látogat el. Az alkalmi együttes tagjai **Laczkó Aranka**, **Szende Mária**, **Keresztessy Mária**, **Boray Lajos**, **Hojkó Ferenc**, **Toronyi Imre**, **Egyed Lenke**, **Gazdy Aranka**, **Turi Elemér**, **Szöreghy Gyula** lesznek. **Pacséry Ágoston** mint rendező, **Varga Mátyás** pedig mint díszletező utazik a társulattal.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

se, a szereplők: Erényi Böske, Keleti Aranka, Járay Teri, Némethy István, Felhő Ervin, Hegyesi Ferenc, Bihari Zoltán, Derecskey Pál és Solti Miklós játéka. Sárdi Alajos dirigálása nagy sikerre tarthat számot. A Sárgarigófészek péntek este 8. szombat este 9. vasárnap délután 5 és este 9. hétfő este 8 és kedd este 8 órakor lesz a színház műsorán.

— **Tokaji aszu** — olcsó helyárrakkal. Szombat délután 5 órakor először olcsó helyárrakkal kerül színre Szilágyi-Eisemann nagyszerű operett újdonsága a Tokaji aszu. Ez első nagyszerű

Apcáhhiedetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást kezes

Komoly, megbízható, jól főző, falusi gazdálkodáshoz értő intelligens nő, gyermekneveléssel házzelvezető állást vállalna. Érdeklődést Harsányi Károly Nagybánya szíveséghől közvetít.

Hosszabb praktissal rendelkező rádió és elektrotechnikus, erdélyi menekült elhelyezkedést keres. Cim: Kern József. Nagyváradi, Teleki-u. 13.

Romániából jött vas, fűszer és festék szakmában jártas kereskedő segéd állást keres, vidékre is megyek. Kántor István, Nagyváradi, Keskeny-utca 13.

Főzőnőnek, házzelvezetőnek ajánlkozik Burikné, Nagyváradi. Damjanich-u. 30. szám.

Lakás

Orvosi rendelőnek vagy ügyvéd: irodának alkalmas 2 utcai szoba, előszoba, Nagyváradi, Katolikus Kör épület I. emelet kiadó. Érdeklődni házimesternél.

Központban 3 szobás modern lakás kiadó. Telefon 1236.

Gerliczy-u. 14.

alatt 2 szobás és egy szobás fürdőszobás lakás kiadó. Értekezni Szaniszló-u. 55.

2 szoba,

konyha mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó Nagyváradi, Buzsáczy liget 6.

Kiadó

különbejárattal butorozott szoba, Nagyváradi, Wesselényi-u. 14., fürdőszoba használattal.

Kiadó

4 szobás magánház központban. Értekezni: dr Ulferti, 3-tól 5-ig. Telefon 22-98.

2 szobás

lakás 1-re kiadó. Szabóműhely berendezés, spór eladó. Nagyváradi, Uri-utca 29.

Butorozott

különbejárattal udvari szoba, magános férfinak november 1-re kiadó. Nagyváradi, Kórház-u. 23.

2 szobás

fürdőszobás, komplett, parkettás, új lakások 22.000 leji évi bérert kiadó Körös-utcán. Felvilágosítással szolgál dr Sebestyén ügyvéd, Nagyváradi, Szaniszló-utca 18. szám.

Kiadó

új, modern 1 és 2 szobás lakások. Értekezni 10-12-ig Balán u. 5. sz. alatt a házimesternél.

November 1-re

kiadó egy utcai négyszobás összkomfortos lakás. — Nagyváradi, Szilágyi Dezső-u. 18.

Kiadók

2, 3 és 4 szobás hallos modern lakások. Nagyváradi, Hitler Adolf-u. 24. Telefon 11-04.

Lahovári-utca

2. alatti 3 szobából álló modern új ház kiadó. Bővebbet Uri-utca 9.

Adás-vétel

Eladó

sürgösen 45 család méh, kaptárba. Szima Sándorné, Bihar.

Női télikabát

eladó magas alakra. Nagyváradi, Szacsavay-u. 60.

Ujság-makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Kicsi,

használt konyhaműleg megvételre kerestetik. Címeket armegjelöléssel „Mérleg” jelígyére a Rudolf Mosse hirdetőirodába. — Nagyváradi, Rákóczi-ut 13.

Hülánféle

Bécsi

okl. tanárno ad német, francia, angol, magyar, zongora leckéket. Címeket kérek Haagyüzletbe, Rákóczi-ut 2.

Irógépek!

Új és használt, olcsón Rapid Budapest, Gróf Zichy Jenő-utca 19. — Kérjen árajánlatot.

Iratok

fordítását és másolását hitelesítve gyorsan eszközli „Express” ügynokségi iroda nagyváradi fiókja, Széchenyi-tér 12. szám.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyváradi, Rákóczi-ut 2.

Magyar urinók

ruháikat Katona Bős-kénéli készítették. — Nagyváradi, Katolikus Kör épület.

Elvállalom

Erdély részére gyárak és iparvállalatok képviselőit, öskeresztény kereskedő. Ackermann Péter. — Nagyváradi, Beöthy Ödön-u. 76.

Vendéglősök,

szállodások. Esti órák könyvelést vállalok, — koszt ellenében. Cim 1 kiadóban.

Női kosztümök

és kabátok készülnek Bach szalonban, Nagyváradi, Szalárdi-utca 11. Előnyös árak! Legujab szabad! Szép munka!

Jó

magyar házikoszt kap ható. Nagyváradi, Kereszt-utca 9. szám Kissné.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:

Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomdát igazgató

KÉSZÜLT A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖRFORGOGÉPEN, NA GYVARAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5. SZ.